1853. N°. 80.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

WOENSDAG, 6 JULIJ.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 5 Julij.

Heden is de 12de verjaardag van H. K. H. Prinses Maria, tweede dochter van HH. KK. HH. Prins en Prinses Frederik der Nederlanden, op de gebruikelijke wijze gevierd.

— Te beginnen met Zondag den 10den dezer zal de Directie van den Holl. spoorweg weder doorloopende plaatsbriefjes afgeven voor verminderde vrachtprijzen.

— Op den Holl. spoortrein zijn in Junij vervoerd 96,898 personen en is *f* 104,576 ontvangen; in het afgeloopen half jaar waren 432,764 personen vervoerd en was *f* 491,324 ontvangen; op den Rijnspoorweg werden vervoerd 40,629 reizigers en werd ontvangen *f* 65,722.

— Te Dordrecht is tot lid der Tweede Kamer gekozen, de Heer v. d. Poel, met 814 stemmen. De Heer Blussé had 324 en de Heer de Raadt 195 stemmen verkregen. Er waren 1415 geldige stemmen uitgebragt.

— Heden is de gewone zomervergadering der Provinciale Staten van Zuidholland geopend. Door Gedeputeerde Staten is daarop verslag gedaan van den toestand der provincie over den jare 1852, uit welk verslag wij later een en ander zullen mededeelen.

— Door den Gemeenteraad te Gouda zijn bij het Gymnasium benoemd: tot Lector in de Wis- en Natuurkunde Dr. C. P. Burger, thans aan het instituut van Kinsbergen te Elburg; tot Lector in de Nederduitsche taal, Letterkunde en Historie Dr. A. J. Vitringa, thans alhier, en tot Leeraar in de Hoogduitsche taal M. R. Bruck, te Geertruidenberg.

— In de voorjaarsvergaderingen der Prov. Commissiën van Onderwijs zijn toegelaten 67 onderwijzers van den 2den rang, 107 van den 3den, 134 van den 4den, 3 huisonderwijzers, 76 schoolhouderessen en 7 huisonderwijzeressen.

— De jaarlijksche algemeene vergadering van de Ned. Vereeniging tot afschaffing van sterken drank zal den 13den en 14den dezer te 's Gravenhage gehouden worden.

— Burgemeester en Wethouders te Rotterdam zullen den 21sten dezer in het openbaar aldaar verkoopen de Ambachtsheerlijkheden van Benthuizen; Bleiswijk; Hillegersberg, Rotteban en Bergschenhoek; Moercapelle en de Wilde Veenen, en Moordrecht.

— De prijs der kaas den 2den dezer aan de markt te Delft is geweest van *f* 16—20.50; er werden 45 stapels of 15,566 Ned. ℔ verkocht.

— De Heer E. Voogd is te Sliedrecht benoemd tot lid der Prov. Staten van Zuidholland.

— Omtrent het schip Roompot (zie ons vorig N°.) wordt gemeld, dat de tweede boot, bemand door den loodskweekeling Dekkers, en een gedeelte der equipage, behouden aan het fort den Haak is geland. Het schip is later weder vlot geraakt, binnenwaarts gedreven en met hulp van den schokker uit Zierikzee of Bronwershaven aan het Wijte Duin ten anker gebragt, alwaar het op 14 vadem water is gezonken en hoogst waarschijnlijk geheel weg zal zijn.

— De Commissaris des Konings in de provincie Zuidholland, de Staatsraad Jhr. Mr. J. A. Ridder van der Heim van Duyvendyke, heeft aan Burgemeesteren en Wethouders der gemeenten eene circulaire gezonden, in welke Z. E. na eenige woorden tot inleiding, zegt:

»Den wijden omvang en het hooge gewigt der mij door 's Konings vereerend vertrouwen opgedragene roeping bij ondervinding kennende, ware ik welligt door het besef der groote verantwoordelijkheid, welke ik op mij stond te nemen, afgeschrikt, eenen zoo veel omvattenden werkkring, na eenige jaren als ambteloos burger te hebben geleefd, te aanvaarden; andere beweegredenen hadden mij welligt termen kunnen doen vinden, om mij daaraan te onttrekken, maar het was voor ons geliefd Zuidholland, waaraan ik door de aangename herinnering aan mijn vroeger bestuur mij zoo naauw verbonden gevoelde, dat ik geroepen werd, andermaal werkzaam te zijn, en mijn besluit was zonder aarzeling genomen; ik kon, ik mogt, ik wilde mijne medewerking niet weigeren, daar zij in 's Konings raad geoordeeld was tot het welzijn van den Staat, en meer bijzonder van deze provincie, bevorderlijk te kunnen zijn.

»Zoo aanvaarde ik dan nu, onder biddend opzien naar de hulp die van Boven is, die mij vroeger sterkte, en waaraan ik erken verschuldigd te zijn, zoo ik vroeger iets voor het welzijn dezer aanzienlijke provincie heb mogen helpen tot stand brengen, de betrekking van Commissaris des Konings in de provincie Zuidholland; doch zal ik daarin, naar den wensch van mijn hart, aan het hooggeschatte vertrouwen van den Koning kunnen beantwoorden, en in de hand der Voorzienigheid een middel zijn tot vermeerdering van hare welvaart en bloei, van het geluk harer ingezetenen, dan kan ik de krachtige ondersteuning van allen, die eenig deel aan het bestuur binnen haren omtrek hebben, niet missen, en is mij vooral uwe hulp, uwe dagelijksche medewerking onontbeerlijk. Dringend en met vertrouwen roep ik die thans weder in; van velen uwer, die vroeger deel maakten van de gemeentebesturen, heb ik ze toen reeds ondervonden en op prijs gesteld, van u allen verwacht ik ze, want wij streven immers in de aan ons opgedragene betrekkingen, hetzij die van grooteren of minderen omvang zijn, naar één doel: de vermeerdering van het welzijn van deze provincie, waarbij dat van het lieve Vaderland zoo naauw betrokken is, door de bevordering van de belangen van elk onderdeel, van elke daarin gevestigde instelling en bestaande nuttige onderneming, van alles wat het geluk, de welvaart, de tevredenheid harer ingezetenen, hunne dankbaarheid, bij het genot van zegen en voorspoed, kan bestendigen en doen toenemen. Waar dit het doel van allen is, zal eendragtige zamenwerking gewis niet ontbreken, want allen weten, dat, wat ieder op zich zelven niet vermag, door vereenigde krachten mogelijk wordt. Onder de leus *Eendragt maakt Magt* hebben onze vaderen de bewondering der beschaafde wereld tot zich getrokken, den roem, de welvaart des Vaderlands ten top gevoerd; de krachtige waarheid dier spreuk staat levendig in het hart van elken weldenkenden Nederlander gegrift; zij zal ook bij u strekken, om mij in mijne pogingen tot het bereiken van ons gemeenschappelijk doel uwe medewerking niet te onthouden; zij heeft mij vroeger niet ontbroken, gij hebt ze aan mijnen geachten ambtsvoorganger verleend, het zou eene onverdiende miskenning voor u zijn, indien ik ze ook nu voor mij niet vertrouwend van u allen verwachtte, en op grond daarvan de hoop voedde, dat onder Gods zegen onze gezamenlijke bemoeijingen heilrijke vruchten voor het gewest onzer inwoning zullen voortbrengen."

— Daar de Stedelijke Raad van Amsterdam in zijne vergadering van 29 Junij een besluit genomen heeft, waarbij de betrekking van lid der Prov. Staten onvereenigbaar is verklaard met die van Hoogleeraar aan het Athenaeum Illustre aldaar, of omgekeerd, zoo heeft de Heer Mr. J. van Lennep in de *Amst. Courant* geprotesteerd tegen dit besluit, waardoor, volgens hem, eene nieuwe incomptabiliteit, in de Grondwet niet te vinden, gecreëerd is, terwijl hij, in de tweede plaats, die handeling van den Raad allergevaarlijkst in de gevolgen acht.

— Te Arnhem is den 1sten dezer in den ouderdom van 67 jaren overleden Z. Exc. U. A. de Hart, gepensioneerd Luitenant-Generaal, buitengewoon Adjudant van Z. M. den Koning, Kommandeur van de Eikenkroon, Ridder van de Militaire Willems-orde 4de klasse en van den Nederl. Leeuw.

— Wij vernemen, zegt de *Indiër*, van goederhand dat tusschen het Indisch bestuur en den Heer Cores de Vries eene nog al ernstige oneenigheid is ontstaan, over de uitvoering van de door dat bestuur met genoemden Heer gesloten contracten; dat het Indische bestuur slechts flaauw zou nakomen de verpligtingen, bij die contracten aan dat bestuur opgelegd, terwijl met de meeste gestrengheid de poenaliteiten, in die contracten vastgesteld, op den Heer Cores de Vries werden toegepast, zelfs in de gevallen, dat bijv. oorzaken, van den menschelijken wil onafhankelijk, zooals storm, tegenwind of avarij, beletten, dat de schepen van den Heer Cores de Vries op den bepaalden tijd aankomen. Een en ander heeft te weeg gebragt, dat de Heer Cores de Vries van Soerabaya naar Batavia is vertrokken, met het vaste besluit, om, indien hij geen herstel van grieven kan erlangen of eene meer billijke toepassing der contracten van weerszijden, elke gemeenschap met het Indisch bestuur af te breken.

— De beroemde reizigster, Mevrouw Pfeiffer, van Menado te Macasser teruggekeerd, zou met de eerste boot van daar te Soerabaija komen, en na een kort verblijf bij den Predikant J. Brumund, hare reis naar Batavia vervolgen. De tijdingen, welke haar op deze plaats wachten, zouden beslissen, of zij naar Australië zou gaan dan wel naar Europa terugkeeren.

's GRAVENHAGE, 5 Julij.

Z. M. heeft benoemd tot Burgemeester te Asperen, Heukelum en Spijk, J. C. M. Pompe, en tot Griffier van de Arr. Regtbank te Eindhoven, Mr. M. Ganderheyden, thans Kantonregter te Zalt-Bommel.

— Z. M. heeft den fuselier F. J. van Ghendt, van het wapen der Infanterie in Oost-Indië, benoemd tot Ridder der 4de kl. van de Militaire Willemsorde, en zulks ter zake van zijn gehouden gedrag bij de in 1851—1852 in het Palembangsche plaats gehad hebbende krijgsverrigtingen.

— Z. M. heeft bepaald, dat hier eene Kamer van Koophandel en Fabrieken zal worden opgerigt, bestaande uit 7 leden. Zij zal met 1e October in werking treden.

— Zaturdag namiddag is de nieuwe haring aangekomen, en terstond zijn de gewone geschenken aan HH. MM. den Koning en de Koningin, en aan HH. KK. HH. Prins en Prinses Hendrik gezonden.

— Z. K. H. Prins Hendrik der Nederlanden heeft aan Burgemeester en Wethouders dezer residentie toegezonden eene som van ƒ 400, ten behoeve der algemeene armen, welke Z. K. H. verlangt, dat onder de verschillende armbesturen zal worden verdeeld.

— Woensdag en Vrijdag aanstaande zullen, naar men verneemt, op den huize Essesteln, onder Voorburg, door den Heer Staatsraad, Commissaris des Konings in deze provincie, ter gelegenheid van de vergadering der Staten van dit gewest, aan de leden en andere hooge autoriteiten, diners worden aangeboden.

— Den 24sten Junij jl. is het model in pleister van het standbeeld van Lourens Janszoon Coster, van Amsterdam naar deze residentie vervoerd, om alhier in de werkplaats der Heeren Enthoven in metaal te worden gegoten.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 4 Julij.

De Koning en Koningin van Hanover zijn heden van hier vertrokken.

— Aan de graanmarkt werd den 1sten weder veel omgezet; de hooge prijzen van den vorigen marktdag hielden zich staande.

— In 1852 zijn ingevoerd 313,791 balen schapenwol en 11,104 balen geitenwol. Uit Australië werd in 1851, 16,345,468 ℔ wol uitgevoerd.

SPANJE.

MADRID, 30 Junij.

Ook onze Regering mengt zich in het Oostersch vraagstuk. De *Gazeta* namelijk van den 29sten bevat een besluit, waarbij een consulaat te Jeruzalem wordt ingesteld en eene bijzondere Commissie benoemd, welke zich met de Heilige plaatsen zal hebben bezig te houden, en zich moeten verstaan met de Spaansche Franciscaner geestelijken, die in Palestina verblijf houden; ten einde de belangen der godsdienst naauwgezet te behartigen en te verhinderen, dat de aloude voorregten der Spaansche kroon in de Heilige plaatsen worden miskend.

PRUISSEN.

BERLIJN, 3 Julij.

De beraadslagingen van de in Freyburg vereenigde R. K. Kerkvoogden, uit de zuidwestelijke Staten van Duitschland, hebben aan de verwachting der Regeringen niet voldaan, daar de memorie door hen opgesteld zelfs van zulk eenen bedenkelijken aard is, dat zij bij den drukker, waar zij op last van den Aartshertog op de pers was, in beslag is genomen.

— Uit Karlsruhe wordt gemeld, dat de Aartsbisschop van Freyburg de R. K. Opperkerkraad had uitgenoodigd zijne werkzaamheden te staken, en dat, toen deze een weigerend antwoord gaf, de Aartsbisschop eene tweede aanzegging heeft gedaan, met bedreiging van hem met den banbliksem te zullen treffen.

— In Zuid-Duitschland zijn onlangs proeven genomen, om uit de vezelachtige bestanddeelen van den turf papier te maken, hetgeen goed gelukt is.

— Door den invloed van den te Jeruzalem gevestigden Protestantschen Bisschop was eene Prot. gemeente te Ram-Allah nabij Jeruzalem en een te Beyruth in Syrië gestigt; de eerste bestond reeds uit 217 huisgezinnen.

RUSLAND.

PETERSBURG, 25 Junij.

De Keizer heeft bevel aan zijne troepen gezonden, om de Pruth over te trekken en de Donau-Vorstendommen te bezetten; hij wil echter dat men daarin geen daad van vijandelijken aard zal zien, daar hij zijne troepen niet verder zal laten voortrukken, zoodra de Porte verklaart, aan zijn verlangen te willen voldoen.

Engeland zou die bezetting niet beschouwen als een' casus belli, noch als eene reden om de Dardanellen te passeren. Zelfs zou de Turksche Regering die bezetting niet als eene oorlogsverklaring aanzien; hoewel men te Konstantinopel nog onzeker was, wat men zou doen, als een bevriende Mogendheid zoo vijandig handelde.

Ondertusschen melden berigten uit Weenen, dat zoowel Rusland als de Porte de bemiddelende zending van Giulay hadden erkend.

TURKYE.

KONSTANTINOPEL, 20 Junij.

De Nederl. oorlogstoomboot Soembing is den 16den hier aangekomen en den 17den weder vertrokken met den kanselier der Nederl. legatie, om aan de autoriteiten te Syra 5 Grieken aan te wijzen, die schuldig zijn aan den moord en roof, eenigen tijd geleden op een Nederl. schip gepleegd. Men hoopt dat de Grieksche Regering ditmaal de schuldigen zal straffen en hen niet als anders gewoonlijk geschiedt, het ontvlugten zal gemakkelijk maken. De Soembing zal na den terugkeer van deze zending alhier gestationeerd blijven.

— Den 14den leverden Smyrna en de omstreken een vreemd en ontzettend gezigt op, daar reeds ten 7 ure des morgens de zon geheel werd verduisterd en men als oorzaak daarvan, zwermen van ontelbare sprinkhanen ontdekte, die de stad van den zeekant naderden. De optogt duurde onafgebroken 3 uren lang en nam de rigting naar het noordoosten. Millioenen dezer dieren vielen afgemat in de straten neder, waar zij ellen hoog opeengestapeld lagen. Men moest deuren en vensters sluiten, om het binnenvliegen te beletten. Groote massa's zijn in de reservoirs, welke de stad van water voorzien, gevallen, zoodat zij een tijd lang onbruikbaar zullen zijn; ook vermeed men het gebruik van visch, naardien de lijken der in zee gevallen sprinkhanen alles wat daarin leven heeft, verpesten. Ook in Perzië klaagt men over door de sprinkhanen aangerigte verwoestingen.

VEREENIGDE STATEN.

NEW-YORK, 18 Junij.

Te Warren was een walvischvaarder aangekomen, met het berigt, dat de Kapitein en 3 of 4 man der equipaadje den 24sten Februarij door een walvisch waren gedood.

— Te Charleston was op 16 Junij het naar Liverpool bestemde schip Gondar door brand vernield, waardoor tevens 1800 balen katoen en 375 vaten harst verloren gingen.

— De gewezen Pater Gavassi heeft zijne openbare toespraken te Montreal voortgezet, doch daarbij is de rust niet gestoord.

— In Texas hadden de Wachita Indianen, al de personen op een na, behoorende tot de Commissie, die gezonden was om de Roode Rivier te inspecteren, vermoord.

— Van Havanna had men van den 12 Junij vernomen, dat gedurende de laatste drie weken, ondanks de waakzaamheid der Engelsche kruisers, verscheiden duizend slaven op het eiland waren ontscheept.

— Volgens berigten van China, was de stad Nanking weder door de opstandelingen bemagtigd, maar waren zij in die stad door het leger ingesloten.

KERKNIEUWS.

De Gouverneur-Generaal van Oost-Indië heeft benoemd tot Predikant bij de Protestantsche gemeente te Passoeroeang Ds. P. L. de Gaay Fortman, thans te Soerakarta.

AKADEMIE-NIEUWS.

SERIES LECTIONUM,

IN ACADEMIA LUGDUNO-BATAVA,

HABENDARUM, POST FERIAS AESTIVAS ANNI 1853,

RECTORE MAGNIFICO

THEODORO GUILIELMO JOHANNE JUYNBOLL.

FACULTAS PHILOSOPHIAE THEORETICAE ET LITERARUM HUMANIORUM.

T. G. J. JUYNBOLL Sermonis Hebraei elementa tradet, cum Grammatica, explicanda, tum analyticis Exercitiis moderandis, diebus Lunae, Martis et Mercurii, *hora* VIII, et die Jovis *hora* I.

Literarum Arabicarum, Chaldaicarum et Syriacarum initia docebit (duce Cl. ROORDA, WINERO, UHLEMANNO), diebus Jovis, Veneris et Saturni, *hora* VIII.

Cum provectioribus discipulis legere perget Al-Bayano'l-Mogrib, ex ed. Cl. DOZYI, die Martis, *hora* II.

Et Hamâsae Carmina cum TIBRIZI Commentario, die Veneris, *hora* XII et I.

Coranum, additâ lectione Commentarii Beidhawiani, die Jovis, *hora* V—VII.

Chrestomathiam Syriacam a BERNSTEINIO editam, die Jovis, *hora* II.

M. SIEGENBEEK, provectae aetatis causâ rude donatus, quantum per vires licebit, studiosae juventuti prodesse conabitur.

J. BAKE interpretabitur CICERONIS *Libros de Oratore*, diebus Lunae, Martis et Mercurii, *hora* IX.

PLATONIS aliquot *Dialogos*, initio facto a *Protagora*, iisdem diebus, *hora* X.

Ex *Antiquitatibus Atticis* selecta capita tractabit, die Lunae, *hora* I et II.

Scholas paedagogicas habebit, die Mercurii, *hora* I et II.

A. RUTGERS, JESAJAE *Vaticinia* et *Psalmos* selectos interpretabitur, diebus Lunae et Martis, *hora* IX, et die Mercurii, *hora* VIII.

Primum Regum Librum cursoria lectione tractare perget, die Martis, *hora* I, et die Jovis *hora* XII.

Antiquitates Israelitarum explicabit, diebus Lunae, Martis et Mercurii, *hora* XII.

Grammaticam Sanskritam docebit et Mahabharatam explicare perget, diebus Lunae et Mercurii, *hora* I et II.

J. H. STUFFKEN, Logicam tradet, diebus Jovis et Saturni, *hora* IX, et die Veneris, *hora* XI.

Metaphysicam docebit, diebus Martis et Mercurii, *hora* X.

Ethicam explicabit, diebus Lunae et Jovis, *hora* XII.

Paedagogicam exponet, diebus et horis auditoribus commodis.

C. G. COBET, Antiquitates Romanas tradet, diebus Lunae, Martis et Mercurii, *hora* XII.

Historiam veterem provectiores docebit, diebus Lunae et Mercurii, *hora* I.

Locos selectos ex Scriptoribus Graecis et Latinis Antiquitatem Romanam illustrantes interpretabitur, die Jovis, *hora* XII.

Scholas paedagogicas habebit, diebus Martis et Jovis, *hora* II.

Elementa Artis Metricae docebit, diebus Jovis et Veneris, *hora* I.

Initia Palaeographiae Graecae Candidatis Literarum explicabit, diebus Veneris et Saturni, *hora* IX—XI.

Disputandi exercitia publica moderabitur, die Jovis, *hora* XI.

R. P. A. DOZY, Prof. Extraord. Historiam universalem explicabit, diebus Lunae, Martis et Mercurii, *hora* XI.

Locos historicos difficiliores et varia Historiae Literariae capita tractabit, diebus Jovis et Veneris, *hora* XII.

*** Scholae Literarum Belgicarum et Historiae Patriae indicabuntur, simulatque Cathedrae vacanti prospectum erit.

FACULTAS MEDICA.

C. PRUYS VAN DER HOEVEN Pathologiam docebit, diebus Lunae, Mercurii et Veneris, *hora* I.

Medicinam practicam cum exercitatione in Nosocomio academico, quotidie, *hora* XI.

Historiam Medicinae tradet, diebus Martis et Jovis, *hora* I.

G. C. B. SURINGAR Therapiam generalem docebit, diebus Martis et Jovis, *hora* XII, et die Saturni, *hora* IX.

Pharmacognosin et naturalem remediorum historiam, diebus Lunae, Mercurii et Veneris, *hora* XII.

Therapeuticum remediorum usum indicabit, diebus Mercurii et Veneris, *hora* IX.

Doctrinam morborum singularium tradet, diebus Lunae, Martis et Jovis, *hora* IX.

Praxin medicam, ad lectulos aegrotantium, moderabitur, diebus singulis, *hora* X.

F. W. KRIEGER Theoriam Disciplinae chirurgicae exponet, diebus Lunae, Mercurii et Veneris, *hora* VIII.

Exercitationibus clinicis, in Nosocomio academico habendis, vacabit, diebus Lunae, Mercurii, Jovis et Saturni, *hora* XII.

Collegio casuali, diebus Martis et Veneris, *hora* XII—III.

Operationes chirurgicas, tum etiam Vincturarum et Fasciarum doctrinam, demonstrabit, horis dein indicandis.

Doctrinam de morbis oculorum exponet, die Saturni, *hora* X—XII.

Medicinam forensem, diebus Lunae et Jovis, *hora* I.

Anthropologiam medico-forensem docebit, die Veneris, IX.

A. E. SIMON THOMAS, Prof. Extraord., Theoriam Artis obstetriciae exponet, diebus Martis, Jovis et Saturni, *hora* VIII.

Exercitationibus clinicis, in Nosocomio academico habendis, vacabit quotidie, *hora* IX.

Doctrinam operationum tradet, et operationibus obstetriciis, tum in pelvi factitiâ, tum in cadavere instituendis, praeërit, die Mercurii, *hora* I.

Gynaecologiae et gynaecopathologiae capita selecta tradet, die Lunae, *hora* II.

Praxin obstetriciam, tum in Nosocomio academico, tum in Policlinico obstetricio, quoties necesse erit, moderabitur.

H. HALBERTSMA, Just. Fil., Prof. Extraord., Anatomiam specialem et practicam docebit, diebus Lunae, Martis, Mercurii, Jovis et Veneris, *hora* X.

Physiologiam, experimentis et observationibus microscopicis illustratam, iisdem diebus, *hora* IX.

Methodum secandi cadavera, quotidie, hiberno tempore, *hora* XI—III.

F. W. KRIEGER et H. HALBERTSMA disputandi exercitiis publicis praeërunt, die Martis, *hora* II.

FACULTAS JURIDICA.

H. G. TYDEMAN, Emeritatum nactus et cessans a praelectionibus, non tamen cessabit in studiorum suorum fructu lubenter communicando.

C. J. VAN ASSEN interpretabitur Digestorum locos selectos, diebus Lunae, Martis et Mercurii, *hora* X.

JUSTINIANI Institutionum Libros IV cum THEOPHILI paraphrasi, diebus Lunae et Mercurii, *hora* XII, et die Veneris, *hora* XI.

Jus Civile Hodiernum, secundum compendium a se editum, diebus Lunae, Martis et Mercurii, *hora* XI.

Legem Judiciorum privatorum eorumque historiam, et rem judiciariam privatam, die Jovis, *hora* X—XII, et die Veneris cum exercitationibus forensibus, *hora* X.

GAJI Institutionum et Auctorum classicorum selectos locos, ad Jus Romanum pertinentes, horis constituendis.

H. COCK tradet Jus Criminale, diebus Lunae, Martis, Mercurii et Jovis, *hora* IX.

Jus Publicum et Gentium, diebus Lunae, Martis et Mercurii, *hora* X.

Jus Naturale, diebus Lunae, Martis et Mercurii, *hora* XI.

Ordinem Judiciorum Criminalium, diebus Lunae, Martis, et Mercurii, *hora* XII.

J. DE WAL explicabit Encyclopaediam et Methodologiam Juris, diebus Lunae, Martis et Mercurii, *hora* IX.

Historiam Juris Romani enarrabit, iisdem diebus, *hora* X.

Jus Mercatorium exponet, die Jovis, *hora* XII, et die Veneris, *hora* XI et XII.

Historiam Juris in Patriâ nostrâ, inde ab Unione Rheno-trajectinâ, tradet diebus Lunae, Martis et Jovis *hora* V.

S. VISSERING Statisticam patriae explicabit, diebus Lunae, Martis et Mercurii, *hora* I.

Historiam Europae diplomaticam, iisdem diebus, *hora* II.

Oeconomiam politicam, die Jovis et die Veneris, *hora* I et II.

Locos selectos ex Oeconomiâ politicâ et Statisticâ tractabit, die Veneris, *hora* IX.

FACULTAS THEOLOGICA.

W. A. VAN HENGEL, provectae aetatis causâ rude donatus, quantum per vires licebit, Academiae alumnis prodesse conabitur.

Cum Theologiae studiosis provectioribus de variis rebus gravioris argumenti familiariter colloquetur, die Veneris, *hora* VI.

N. C. KIST Historiam Ecclesiasticam docebit imprimis antiquam, diebus Lunae, Martis et Mercurii, *hora* XII.

Christianae Morum Disciplinae partem exponet practicam et asceticam, diebus Lunae, Mercurii et Veneris, *hora* XI.

Doctrinae et Dogmatum Christianorum Historiam tradet, diebus Jovis en Veneris, *hora* XII.

Historiae Ecclesiasticae Veteris monumenta exponet, die Martis, *hora* XI.

Orationibus Sacris praeërit, die Martis, *hora* II.

J. H. SCHOLTEN Dogmaticam Christianam tradet, diebus Lunae et Veneris, *hora* X, et diebus Martis et Jovis *hora* XI.

Theologiae naturalis sive Philosophiae de Deo historiam enarrabit, diebus Jovis et Veneris, *hora* I.

Librorum N. F. historiam tradet, diebus Lunae et Martis, *hora* I.

Orationibus Sacris praeërit, die Mercurii, *hora* II.

A. NIERMEYER LUCAE librum, *Acta Apostolorum* inscriptum, interpretabitur, diebus Martis et Jovis, *hora* VIII, et die Mercurii, *hora* IX.

Theologiam practicam tradet, diebus Jovis et Veneris, *hora* IX.

Orationibus Sacris praeërit, die Jovis, *hora* II.

A. KUENEN, Prof. Extraord., Hermeneuticam librorum N. F. tradet, die Lunae, *hora* VIII, et die Jovis, *hora* X.

Librorum V. F. historiam enarrabit, die Mercurii, *hora* I, et die Veneris, *hora* VIII.

*** Publice disputandi Exercitationibus praeërunt, die Veneris, *hora* II, N. C. KIST, J. H. SCHOLTEN, A. NIERMEYER et A. KUENEN.

FACULTAS DISCIPLINARUM MATHEMATICARUM ET PHYSICARUM.

C. G. C. REINWARDT Civium academicorum studia, quantum aetas et vires sinent, juvare paratus est.

J. VAN DER HOEVEN Zoologiam et Anatomen comparatam docebit, diebus Lunae, Martis, Mercurii, Jovis et Veneris, *hora* XI.

Mineralogiae et Geologiae elementa exponet, diebus Lunae et Mercurii, *hora* II.

Anthropologiam sive Historiam naturalem Hominis docebit, diebus Martis et Jovis, *hora* I.

A. H. VAN DER BOON MESCH Chymiam corporum organicorum exponet, diebus Lunae, Martis, Mercurii et Jovis, *hora* IX.

Chymiam, quae anorganica vocatur, docebit iisdem diebus, *hora* XI.

Artem pharmaceuticam, theoreticam et experimentalem exponet, diebus Lunae et Mercurii, *hora* XII.

Oeconomiam ruralem tradet, diebus Martis et Jovis, *hora* XII.

Experimenta instituendi artem docebit, et Exercitia practica in Laboratorio moderabitur quotidie.

Cum studiosis provectioribus de Physiologiâ chymicâ colloquetur, die Veneris, horâ vespertinâ, *hora* V—VIII.

G. J. VERDAM Elementa Geometriae planae et Trigonometriam planam tradet, die Jovis, *hora* X, et die Veneris, *hora* IX et X.

Stereometriam et Trigonometriam sphaericam docebit, diebus Jovis et Veneris, *hora* VIII.

Arithmeticam universalem, sive Algebram, tradet, diebus Martis et Mercurii, *hora* VIII, et die Jovis, *hora* IX.

Geometriam analyticam, Calculum differentialem, et Mechanicam tractabit, diebus et horis, postea indicandis.

Scholas paedagogicas habebit, die Lunae, horâ commodâ.

F. KAISER Astronomiam theoreticam tradet, diebus Lunae, Martis, Mercurii et Jovis, *hora* IX.

Astronomiam practicam, iisdem diebus, *hora* X.

Astronomiam, quam popularem vocant, tradet, diebus Lunae et Jovis, horâ vespertinâ, *hora* V.

Post ferias paschales autem horâ quadam matutinâ, auditoribus commodâ.

Theoriam motus corporum coelestium, et disquisitiones selectas de perturbationibus, quas motus corporum coelestium patiuntur, aptis horis commentabitur.

Singulos suos auditores, ad coelum, tubi optici ope, perlustrandum, aptis temporibus evocabit.

Artis observandi exercitiis quotidie praeërit.

G. H. DE VRIESE Phytographiae fundamenta tradet autumnali tempore, singulis diebus, *hora* II.

Plantarum indigenarum et medicâ virtute praeditarum historiam illustrabit, verno et aestivo tempore, diebus iisdem, *hora* VII.

Physiologiam plantarum exponet, diebus Lunae, Martis, Mercurii et Jovis, *hora* II.

Selectas demonstrabit familias naturales, iisdem diebus, *hora* I.

Excursionibus botanicis praeërit, die Saturni, aptâ tempestate.

Historiam plantarum, medicâ virtute praeditarum, et pharmacognosin regni vegetabilis et animalis, duce Pharmacopoeâ Neerlandicâ, futuris pharmaceutis tradet, horis commodis.

P. L. RIJKE, Prof. extraord., Physicam experimentalem docebit, diebus Lunae, Martis, Mercurii, Jovis et Veneris, *hora* XII.

De Physices capitibus selectis latius et fusius disseret, diebus Lunae et Mercurii, *hora* X.

Physicam mathematicam tradet, diebus Lunae et Veneris, *hora* VIII.

P. O. VAN DER CHIJS, titulo Professoris Extraordinarii ornatus, Numismaticam universalem docebit, diebus et horis, quae Auditoribus convenient.

J. A. BOOGAARD, M. Doct., Prosector, Anatomiam pathologicam tradet, die Veneris, *hora* II—IV.

Anatomiam generalem exponet, et aptum Microscopii in eâ colendâ usum indicabit, die Jovis, *hora* II—IV.

C. A. X. G. F. SICHERER, Literarum Germanicarum Lector, selecta principum poetarum Germanicorum carmina interpretari paratus est, simul id acturus, ut his ipsis exemplis varia poeseos genera explicet auditoribus.

Si qui sint, qui, linguae Germanicae minus periti, Grammaticam doceri cupiunt, his quoque lubentissime vacabit.

C. G. LOKKERS, Academicus Artis gladiatoriae Magister, aptum et elegantem gladii usum quotidie docebit.

Bibliotheca Academica, Lectionum tempore, diebus Lunae, Mercurii, Veneris et Saturni, ab hora XII ad III, Feriarum tempore, diebus Mercurii et Saturni, ab hora XII ad II, unicuique patebit.

PROMOTIEN AAN DE UTRECHTSCHE HOOGESCHOOL.

Den 1sten Julij de Heer H. A. L. Hamelberg, van Zalt-Bommel, in de Regten, met *Theses.*

Denzelfden dag de Heeren A. F. de Lespinasse, van Hasselt, en A. D. Reneman, van Almelo, beide in de Geneeskunde, na verdediging hunner Dissertatiën: *de usu chloridi formyli in arte obstetricia* en *de depressione et extractione cataractae, inter se comparatis.*

Den 2den Julij de Heer J. F. H. Wolters, van Maastricht, in de Wijsbegeerte en Letteren, na verdediging zijner Dissertatie: *commentatio in Juvenalis satiram primam.*

Denzelfden dag de Heer A. A. G. Nolthenius, van Heemstede, in de Regten, met *Theses.*

Denzelfden dag de Heer G. C. P. de Ruiter, van Utrecht, in de Geneeskunde, na verdediging zijner Dissertatie: *de actione Atropae Belladonnae in Iridem.*

PROMOTIE AAN DE GRONINGSCHE HOOGESCHOOL.

Den 2den Julij de Heer A. E. Sichterman, van Obergum, in de Regten, na verdediging zijner Dissertatie: *de vestigiis juris antiqui in Codice Poenali a. 1810 obvis.*

Bij Ds. FANGMAN is nog ontvangen voor de ongelukkigen door den Brand te *Kethel*, van N. N. *f* 1.—; uit de Kerkcollecte *f* 1.—; van N. N. *f* 2.—, en van M. B. J. een Coupon, niet gelijk het bijschrift meldde van *f* 1.23½, maar van *f* 19.80.

Ten behoeve van de Protestantsche Kweekscholen voor Euangeliedienaars in ***Hongarye*** hebben wij sedert 10 Mei ll. nog uit *Leyden* zelf ontvangen: van het Gedd. Leesgezelschap *Leest en oordeelt* *f* 5; van P. K. *f* 2.50; van L. G. *f* 2.50; van D. M. *f* 2.50; van V. S. *f* 10; alles zaamgenomen *f* 22.50. Van elders is ingekomen de som van *f* 737,76½, waarvan nadere opgave gedaan is in de *Haarl. Courant.*

Wij blijven, ook volgens gedane toezeggingen, nog steeds meerdere gelden inwachten. Omtrent de wijze, waarop wij met het ingekomene zullen handelen, is nog niets bepaald. Wij kunnen dus alleen berigten, dat er bij voorraad reeds eene aanzienlijke som tot een rentegevend kapitaal gemaakt en verzekerd is geworden.

W. A. VAN HENGEL.
N. C. KIST.
J. H. SCHOLTEN.

220ste Staats-Loterij.

Trekking der Vijfde Klasse.

9de Trekking. No. 9491 een prijs van *f* 25,000.
10de „ Nos. 7061, 13287 en 17033 ieder een prijs van *f* 1,000.

ADVERTENTIEN.

Getrouwd: L. A. REUVENS
EN
's HERTOGENBOSCH, 1 Julij 1853. W. C. VERSCHOOR.

Heden beviel voorspoedig van een ZOON, A. M. CHARBON, Echtgenoote van
LEYDEN, 5 Julij 1853. F. C. J. VAN GOENS.

Heden ontsliep in den zoo jeugdigen leeftijd van ruim 19 jaren, onze hartelijk beminde, eenige Zoon PETRUS WILHELMUS, tot diepe droefheid van mij en mijne Betrekkingen.
LEYDEN, 4 Julij 1853. J. ZANDVLIET.

Voor de zoo algemeene deelneming bij het plotseling sterven van Mevrouw de Weduwe BISDOM, geb. HANEGRAAFF, brengt de Familie haren opregten dank.

Alle degenen die iets te vorderen hebben van of verschuldigd zijn aan den onder Beneficie van Inventaris aanvaarden Boedel van wijle BERNARDUS POPEE, gewoond hebbende en overleden binnen de Stad *Leyden*, gelieven daarvan *franco* **Opgave** of **Betaling** te doen, ten Kantore van den Notaris C. KLAVERWYDEN, te *Soeterwoude*, vóór of op den 20sten Julij aanstaande.

NIEUWE HARING.

J. HEFFTRICH, in de Haringpakkerij te *Leyden*, heeft den op heden door de Rijks Stoomboot aangebragten eersten **NIEUWEN GROENEN HARING** ontvangen, die tot de billijkste prijzen bij hem te bekomen is; dagelijks ontvangt hij versche; hij zal niets sparen, om door beste qualiteit en spoedige verzending het vertrouwen waardig te blijven.

Bekwame **Kabinetwerkers- en Witwerkers-knechts** Werk begeerende, vervoegen zich bij H. ARBOUW, Garenmarkt.

Tegen Augustus aanstaande wordt gevraagd: Eene zindelijke **Keuken-**, tevens **Werkmeid**, tusschen de 30 en 40 jaren oud, van de P. G., loon boven de 60 gulden indien aan de voormelde bekwaamheden wordt beantwoord. Degenen, die van Getuigschriften van een onbesproken en goed gedrag voorzien zijn, kunnen nadere informatie bekomen in Persoon of wel met *franco Brieven* onder Letter A. adresseren bij den Boekhandelaar C. C. VAN DER HOEK, Breedestraat alhier.

Ter inwoning bij een ongehuwd HEER worden gevraagd **Getrouwde lieden** van middelbaren leeftijd, zonder kinderen en liefst van de R. C. Godsdienst. De Vrouw moet goed kunnen koken. Adres met gesloten Brieven, *franco* onder Letter B. bij den Boekhandelaar P. H. VAN DEN HEUVELL, alhier.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER GEMEENTE LEYDEN roepen bij deze op alle personen die geschikt en genegen zijn tot de vervulling der met 1° September aanstaande open te vallen betrekking van *tweeden Onderwijzer in de Wiskunde* bij het Stedelijk Gymnasium, op eene jaarwedde van *f* 600, om zich, met overlegging der vereischte getuigschriften en van een verzoekschrift aan den Gemeenteraad op gezegeld papier geschreven, in persoon of bij vrachtvrije brieven, *vóór den* 15den *Julij aanstaande* aan te melden aan HH. Curatoren, bij wie de noodige inlichtingen omtrent deze betrekking te verkrijgen zijn.

LEYDEN, 13 Junij 1853. De Burgemeester VAN LIMBURG STIRUM.
De Secretaris v. PUTTKAMMER.

DEKENFABRIEK UIT DE HAND TE KOOP.

Een **WOONHUIS**, voorzien van alle gemakken, waarachter twee **PAKHUIZEN**, waarin de Dekenfabriek is en nog wordt uitgeoefend, staande op een der beste gedeelten dezer Stad; wijders nog een **DROOGRAAM** en andere Gereedschappen, toereikend om eene Dekenfabriek of iets dergelijks uit te voeren. Nadere informatien te bekomen bij den Boekhandelaar J. W. VAN LEEUWEN, op de Breedestraat.

OPENBARE VERPACHTING,

van de **GABEL**, op den ***Katwijkschen Straatweg***, nabij het Schouw van Duivenvoorde onder *Voorschoten*, op Vrijdag den 8sten Julij 1853, des middags ten 12 ure, aan het Schouw van Duivenvoorde voornoemd. Gedurende 8 dagen te voren zullen de Voorwaarden dezer Verpachting ter lezing liggen aan het Schouw van Duivenvoorde voormeld, te *Leyden* in het Koffijhuis *de Post in de Star* op de Aalmarkt, en in het Logement *de Roskam* te *Katwijk aan den Rijn.*

Nadere onderrigtingen zijn inmiddels te bekomen bij den Notaris ROEST VAN LIMBURG ter laatstgenoemde plaatse.

OPENBARE VERKOOPING,

in het *Heeren-Logement* aan den Burg, te *Leyden*, op Zaturdag den 16den Julij 1853, bij Opveiling en op Zaturdag den 23sten Julij 1853, bij Afslag, beide des avonds te 7 ure, van:

No. 1. Eene zeer aangename en welgelegene BUITENPLAATS, genaamd ***Buitenzorg***, met hare hechte, sterke en goed doortimmerde HEERENHUIZING, geteekend met No. 443, en eenen welaangelegden OVERTUIN, beide gelegen aan den Hoogen Rijndijk, onder *Soeterwoude*, nabij het Leyderdorpsche Hek, te zamen groot 1 bunder, 65 roeden en 2 ellen.

Te aanvaarden den 1sten September 1853.

No. 2. Twee HUIZEN EN ERVEN met een TUINTJE, geteekend met No. 152, en een Stukje goed WARMOESLAND, te zamen gelegen onder *Leyderdorp*, tegenover genoemde Buitenplaats, groot 20 roeden en 71 ellen.

Te aanvaarden den 1sten November 1853.

Alles breeder bij aangeplakte billetten omschreven.

Te bezigtigen Maandags en Donderdags vóór de Veiling en Afslag, des morgens van 10 tot des namiddags te 4 ure, op toegang-billetten af te geven ten Kantore van den Notaris D. N. ROSKES, te *Leyden*, alwaar tusschen de Veiling en Afslag Verhoogingen kunnen worden genomen, tegen genot van *één vijfde* der Verhooggelden.

Terwijl nadere informatiën te bekomen zijn ten Kantoren van de Notarissen A. B. BARKEY Nz. en D. N. ROSKES, te *Leyden.*

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

MAANDAG, 4 Julij.

		Laagst. Koers.	Hoogst. Koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à 2½ pCt.	$62\frac{7}{8}$	63	$62\frac{7}{8}$
Dito Certificaten	„ 3 „	76	$76\frac{1}{8}$	76
Dito dito	„ 4 „	$94\frac{1}{8}$	$94\frac{3}{16}$	$94\frac{1}{8}$
Amortisatie Syndicaat	„ 3½ „	$98\frac{3}{4}$	—	—
Handelmaatschappij	„ 4½ „	$129\frac{7}{8}$	130	—
O. I. Leening	„ 4 „	$94\frac{1}{8}$	—	—
Dito Holl. Spoorweg	„	—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	„ 4 „	—	—	—
Haarlemmermeer	„ 5 „	—	—	—
FRANKRIJK, Certif.	„ 3 „	—	—	—
Dito dito	„ 5 „	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	„ 5 „	$108\frac{3}{4}$	109	$108\frac{7}{8}$
Dito dito 1828 en 1829	„ 5 „	$107\frac{3}{4}$	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833	„ 5 „	98	—	—
Dito 1840	„ 4 „	$93\frac{5}{8}$	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co.	„ 4 „	$91\frac{7}{8}$	—	—
Dito dito Nieuwe	„ 4 „	—	—	—
Inschrijving in Assign.	„ 6 „	$74\frac{1}{8}$	—	—
Certificaten van dito	„ 6 „	$75\frac{5}{8}$	—	—
POLEN, Aandeelen 1835	fl. 500	$161\frac{1}{2}$	—	—
Dito Obligatiën	„ 4 „	$86\frac{1}{4}$	—	—
SPANJE, Obligatien	à 1 pCt.	$22\frac{1}{4}$	$22\frac{5}{8}$	$22\frac{9}{16}$
Dito Obligatiën	„ 3 „	$47\frac{7}{8}$	$48\frac{1}{8}$	$47\frac{7}{8}$
Dito Binnenl. à 6 m.	„ 3 „	$42\frac{1}{16}$	[illegible]	$42\frac{5}{16}$
Bewijzen Coupons		$5\frac{3}{16}$	$5\frac{5}{16}$	$5\frac{1}{4}$
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	„ 5 „	$87\frac{5}{8}$		
Dito	„ 4 „	71		
Dito Metall.	„ 5 „	$81\frac{1}{8}$	$81\frac{1}{4}$	
Dito Nieuwe	„ 5 „	94	$94\frac{1}{8}$	
Dito 1847	„ 2½ „	$41\frac{15}{16}$	42	
BELGIE, Banc.	„ 2½ „	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	„ 2½ „	$52\frac{3}{8}$		
BRAZILIE, 1824 100 £	5	$98\frac{1}{8}$	—	—
PORTUGAL, te Londen	„ 5 „	$38\frac{1}{4}$	$38\frac{3}{8}$	—
Dito dito	„ 4 „	$35\frac{13}{16}$	36	$35\frac{15}{16}$
VENEZUELA,	„ 3½ „	—	—	—
MEXICO	„ 5 „	$26\frac{9}{16}$	$26\frac{1}{8}$	—
AMERIKA, Bankactiën		$4\frac{3}{4}$		

Grieken $8\frac{1}{8}$ $8\frac{1}{4}$.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt. Prolongatie 2½ pCt.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.